

Notranjec

GLASILO

„POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA NOTRANJSKO.“

Št. 15.

V Postojni, 24. julija 1905.

Leto I.

Zakaj se potegujemo za mlekarstvo zvezo?

Necenljive vrednosti so koristi, ki jih dobivamo od umnega mlekarstva. Še-le z mlekarnami so začeli živinorejci upoštevati vrednost mleka in ga ceniti kot enega najboljših gospodarskih dohodkov. Zadružništvo nam vedno dviguje mlečno ceno, zadružništvo viša cene maslu in siru. Posameznik, osobito mali živinorejec, ne bi ničesar opravil danes v mlekarstvu in čisto naravno je, da nas je iznajdba strojev prisilila združiti se in snovati mlekarske zadruge. S pomočjo strojev se mleko bolje izrablja. S pomočjo strojev izvršuje danes ena ali dve osebi isto delo, za katero je bilo preje treba — n. pr. pri izdelavanju masla — več oseb v stotih hišah. Posamezni zadružniki prihranijo dosti časa na delu in tudi veliko denarja za orodje in poslopje, ki je danes za procvit mlekarstva neobhodno potrebno. Mlekarstvo pa upliva tudi kaj ugodno na napredek živinoreje in poljedelstva sploh: Kjer se osnuje mlekarna, vname se med živinorejci nekak boj. Vsak hoče pridelati veliko dobrega mleka. To pa doseže le z izboljšanjem živine in boljšim krmljenjem in negovanjem.

Kjer imajo ljudje količkaj smisla za skupnost, kjer uvidevajo pomen zadružništva, kjer imajo dobro voljo delati z združenimi močmi nesebično za skupni blagor, kjer je stalno dosti mleka, kjer so dobre prometne zveze in kjer so dobri načelniki mlekarne — in to je najbolj važno — tam je uspeh zagotovljen. Dasi pa vspeva naše mlekarstvo ob količkaj danih predpogojih jako lepo, vendar opažamo v njem slabosti, ki jih je treba hitro odpraviti in pogrešamo marsikaj, kar bi pospeševalo naš razvoj in nam zagotovilo bodočnost.

Ob splošnem zanimanju za mlekarstvo hoče vsaka vasica svojo mlekarno. Veliko zadrug hočejo snovati brez smisla za zadružništvo, brez pojmov o tehnični strani mlekarstva. Obstoječe, deloma na zdravi podlagi zrasle, deloma v kali zavožene zadruge so brez strogega nadzorstva. Osobito njihova uprava je na eni strani morda zanikarna, na drugi slaba. Ponekod je jako dobra in

vzgladna. Širi se bolj in bolj nezdrava, umazana konkurenca, ki obstoja največ v tem, da dajejo mlekarne blago po sramotno nizkih cenah ne glede na to, da bi si izboljšale izdelke. Našemu mlekarstvu nastaja nevarnost tudi že v prekupcih z mlekom, ki je tem večja, ako pomislimo, da se hoče na umeten način ustvariti mesto vseskozi zadružne tržne centrale, kapitalističen trg mlečnih izdelkov, ki naj odje našemu živinorejcu najboljši dobiček. Končno opažamo še, da nikakor ne dohaja naše mlekarstvo z ozirom na dobroto mlečnih izdelkov družih narodov, kar nam opravičeno lahko vzbuja bojazen za bodočnost.

Zato pa trdimo in pravimo, da nujno potrebujemo neomadeževano zastopnico našega mlekarstva, ki naj bi bila naša nestrankarska nadzornica, svetovalka in vodnica. Potrebujemo organizacijo, ki bi bila vredna podpore in ki bi bila tudi zmožna posredovati pri različnih korporacijah (pri ministru, deželi in občini in drugod) za izdatno pomoč. Dajte nam zavod, ki bo posvetil vse svoje moči edinole mlekarstvu, ki bo mogel zamoriti škodljivo in umazano konkurenco, ki bo znal še pravočasno odstraniti nepotrebno tretjo roko prekupčevalcev, ki bo umel izboljšati in ujednačiti mlečno blago ter zvišati dohodke našega živinorejca! Vse to zmore edinole nova organizacija, ki naj stoji v področju naše nestrankarske, edinole za kmečke koristi delujoče c. kr. kmetijske družbe.

Notranjska šteje 46 podružnic c. kr. kmetijske družbe in na Notranjskem je mlekarstvo najbolj bujno. 21 mlekarskih zadrug (kar znači skoraj polovico vseh kranjskih) z več kot 3000 člani — na celem Kranjskem je mlekarskih zadružnikov nekaj čez 5000 — je na Notranjskem. Ozemlje, ki kaže tako velikansko zanimanje za narodno gospodarstvo, zasluži, da se napne zanj vse sile. Notranjci hočemo naprej, mi hočemo boljšega kruha! V interesu naših rojakov, ki pri mlekarstvene poznajo strankarstva, pozivljamo naše večje mlekarne naj v doglednem času skličejo gospodarski shod in

naj ukrenejo vse potrebno, da se osnuje „Mlekarska zveza“, za katero se mora vsakdo zavzeti, komur je mar bodočnost našega mlekarstva!

Politične vesti.

Slovenska zmaga v — Ljubljani. Kaj ne, malo čudno se čuje, če se moramo veseliti nad slovensko zmago v — Ljubljani. In vendar, kdor pozna našo Ljubljano, ve, da treba tam še veliko pomesti. Trgovci so imeli društvo, ki se je sedaj v smislu obrtnega reda po dolgem pritiskanju spremenilo v zadrugo, v kateri je vsaka protokolirana tvrdka član. Do zdaj so imeli Nemci vlado v društvu, slovenske trgovce je javno mnenje prisililo, da so pritiskali in zmagali.

Slovenščina v uradih. Če naj bo nastopanje uradov res uspešno in v smislu želja in potreb prebivalstva, je gotovo najmanj, kar se more od države zahtevati, da nastavi uradništvo, ki razume v vsakem oziru ljudstvo popolnoma, in da se uraduje v jeziku strank — saj imamo urade zaradi prebivalstva. Naša vlada to pravico krši: Na Koroškem smo po hudem boju dosegli slov. uradovanje pri deželnem sodišču, pri okrajnih sodnijah pa so nemški uradniki čisto svojevoljni. Lahko si mislimo kakšni so ukrepi, ako se uradnik in stranke ne razumejo. Stranke ne razumejo zapisnika. Pri tem je to grdo žaljenje našega jezika. Proti tem krivicam se bori „Zveza slovenskih odvetnikov“, ki je 16. t. m. zborovala v Ljubljani. „Zveza“ pozivlje vse Slovence, da naj se nanjo obrnejo rojaki, ako se kje krši enakopravnost, da bo potem društvo samo brezplačno posredovalo proti tistim sodnikom,

glavarjem in drugim ces. kralj. uradnikom, ki prezirajo slovenski jezik.

Italijani. Vlada ponuja Italijanom visoko šolo v Roveredu na Tirolskem. Oni pa zahtevajo le univerzo v Trstu. „Ali Trst ali nič“ — po tem geslu se vrše shodi v vseh italijanskih krajih.

Ogri. Položaj na Ogrskem je že večkrat bil tak, da so vsi izjavljali, da je pravkar najslabši. A vedno prihajajo iznenadenja. Mestni in deželni zastopi (komitati) nočejo več vršiti nalog za državo. Vlada hoče sedaj vse te sklepe kot protizakonite razveljaviti. Košutova stranka pozivlja vse občine in komitate naj vladno odredbo kar brez ozirov vržejo v koš. Ako se bo to zgodilo, je to že revolucija. V nekaterih krajih so župani zaklenili že davkarije.

Mirovna pogajanja. Predsednik ameriških Zedinjenih držav je posredoval pri ruski in japonski vladi, da se začneta pogajati o miru. Odposlanci obeh držav odpotujejo te dni v Ameriko v Vašington, kjer se avgusta začno razgovori. Tačas pa si armadi v Mandžuriji stojita še vedno sovražni nasproti. Vendar najbrž ne pride več do velike bitke, če Japonci ne bodo stavili pretiranih zahtev pri sklepanju miru.

Na Ruskem se je vladi posrečilo siloma zadušiti upore. Oklopnico „Potemkin“ so vstaški mornarji izročili rumunski vladi in zbežali v Švico, kjer jih roka ruske policije ne more doseči. V Moskvi so se vkljub oviram, ki jih je delala policija, zbrali zastopniki ruskih „zemstev“ in zahtevali od carja dobro ustavo.

Rusko-japonska vojna.

Na bojišču v Manžuriji se v zadnjem času ni veliko izpremenilo. Vrhovni poveljnik Linevič utrjuje pozicije

Listek.

Narodne šege in navade starih Vipavcev.

Priobčil Ciril Premrl.

(Konec).

Če je bilo tudi včasih tako hudo, ne moremo danes presoditi, ker zgodovina o tem molči. Znano pa je, da ni nihče zamudil zaklati jagnjeta in speči kolača, velikega kot rešeto. Ta kolač so spekli na žerjavici, tako da je bil okrog in okrog ožgan in da se je moralo skorjo oddrgniti. To dvoje so nesli k blagoslovu, h kateremu se je podalo vse, staro in mlado. Iz cerkve so tekli domov, kolikor je kdo mogel, pa ne kot danes dekleta, ki se skušajo, katera se bo prej omožila, ampak, da bi preje sedeli doma in jedli veliko-nočno jagnje. Vidimo tedaj, da se svet izpreminja in da ni dekletom dandanes več toliko na tem, da bi obirale jančje kosti, ampak da bi dobile moža.

Da bi bili ljudje o pustu take šeme kakor so

danes, mi ni znano. Tudi prijetnih večerov, ko se turšico slači, Vipavci tedaj še niso poznali, ker je niso še skoraj nič sejali.

Pozabiti ne smemo mnogoštevilnih vraž in praznih ver, ki so bile takrat med ljudstvom mnogo bolj razširjene, kakor danes.

Predvsem so delale ljudem mnogo nepotrebnih skrbi „copernice“. Vera vanje je bila splošno razširjena in se ni dala ponekod niti do dandanes iztrebiti. Temu se ne bomo čudili, če pomislimo, da so verovali v copernice tudi izobraženci in da so to vero najbolj utrjevale razne svetne in duhovne gosposke, ki so copernice zažigale in mnogo nedolžnih ljudi na ta kruti način umorile. Če je toča pobila, je bilo to delo copernic, če je živina zbolela in poginila in če se jej ni dalo niti s „kolomonom“ pomagati, so to povzročili „uroki“. Če je človek težko dihal in nemirno spal, ga je „tlačila mora“, ali pa se je „vedomec“ nanj ulegel. Ti „vedomci“ so bili včasih tudi zelo poredni in so imeli celo tako moč, da je morala sedaj ta, sedaj ona brez moškeve zasluge zibati. Prazna vera je šla tako daleč, da celo mrličev niso pustili pri miru.

svoje vojske z rovi in nasipi, iz evropske Rusije pa mu prihajajo na pomoč vsak dan nove čete. Razen nekaj nepomembnih prask z japonskimi prednimi stražami, se ni nič novega prigodilo na bojnem polju. Pač pa so dosegli Japonci nekaj na otoku Sahalinu s tem, da so porazili Ruse pri Dolineju. Ker primanjkuje Rusom municije in hrane se vedno umikajo in se bodo morali najbrže vdati Japoncem. Otok Sahalin je pust in nerodoviten, zato je tudi malo obljuden. Rusi so pošiljali tja le hudodelce. — Na severu Vladivostoka se zbirajo japonske čete, na morju okoli pristanišča in trdnjave pa japonske bojne ladje. Kakor je soditi iz poročil, se bode pričelo kmalu obleganje te močno zavarovane trdnjave in njen poveljnik je že izdal oklic, naj zapuste trdnjavo vsi za brambo nesposobni prebivalci. Na Koreji se Rusi tudi umikajo Japoncem. Najbrže pa ne bode v kratkem času nobene večje bitke, ker se bliža čas deževja, zemlja postane močvirnata in za prevažanje topov nemogoča.

Dopisi.

Iz Il. Bistrice. Dne 9. t. m. se je tu v Tomšičevem hotelu vršila veselica gasilnega društva v proslavo desetletnega obstanka ob velikanski udeležbi občinstva; posetili so nas tudi zastopniki gasilnega društva iz Voloske in pa precejšna družba iz Podgrada. Vse se je dobro obneslo. Prav dobro je ugajala godba od sv. Križa na Krasu. Pozornost je zlasti vzbujala tombola vsled glavnih dobitkov: tele in plug. Pogrešali pa smo petje. Kje je ostal domači kvartet? Pri ti priliki smo opazili, kako dobro se obnese veselica na tako široki podlagi. To bi se lahko pogosteje zgodilo.

Če je bil kdo na glasu, da je „vedomec“ in da hodi nazaj, so šli, odkopali grob in zabili kol skozi mrličevo truplo. Res, bili so takrat grozni časi, mrtvi so hodili nazaj „strašit“ in včasih je prišel celo sam hudič s pravimi konjskimi kopiti h komu v vas.

To bi bila nekaka slika tedanjih časov.

Do dandanes se je mnogo izpremenilo; stare navade so se deloma opustile, deloma so dobile do danes že drugo obliko. Kar je bilo, živi le še v spominu kake stare ženice. Umro enkrat te, in niti spomina nanje ne bo več.

Izpremenilo pa se je tudi mišljenje ljudstva. Človeštvo je napredovalo. Vsled izbornih občevalnih sredstev se razširi vsak novi plod človeškega duha z bliskovo hitrostjo po celem svetu, niti zadnja gorska vasica ni več zaprta razširjajoči se izobrazbi. Na drugi strani pa sili tudi borba za obstanek človeka, da napreduje. In v tej borbi, ki postaja vedno hujša, ni več časa, da bi se pečali z izmišljotinami; kjer se je treba boriti s krutimi, resničnimi razmerami, ondi ni več prostora za strahove. Zato pa tudi mineva vera vanje.

Dobro bi bilo, da se na podoben način proslavi dvajsetletnica obstanka družbe sv. Cirila in Metoda. Nemci so letos povsod proslavljali 40letnico svojega „Šulvereina“, zakaj ne bi tudi mi z proslavo 20letnice naše šolske družbe ji nekoliko donesli „domu na oltar?“ — V kratkem prične novozleteli „Sokol“ s telovadbo. Do sedaj je bilo pač mnogo zaprek. S prostorom gre trda. Bolj ko kje drugje čutimo ravno v Il. Bistrici potrebo, recimo, kakor si jaz to mislim, „občinske hiše“. Bila naj bi to enonadstropna hiša: V pritličju naj bi se nastanila telovadnica „Sokola“ in uredila shramba za gasilna orodja. V prvem nadstropju pa naj bi bil občinski urad in pa čitalnična soba v zvezi z javno ljudsko knjižnico. Štiri uredbe bi dobile torej v ti občinski hiši svoje ognjišče. Da je to potrebno, čutimo vsak dan. Pogoj za čitalnico je, da se mirno razvija; in to je pa le mogoče v lastnem neodvisnem prostoru. K temu je pa tudi javna ljudska knjižnica za naše malo izobraženo, a vedoželjno ljudstvo neobhodno potrebna zahteva. Torej na noge! Oživimo zopet in ne zaostajajmo! Bistriška čitalnica je ena najstarejših na Kranjskem; lansko leto je praznovala — žal, da se le nihče zato ni zmenil — svojo 40letnico. Kako lepe čase je v teh letih doživela! A kakor se kaže, zadnji čas prav nič ne napreduje. Saj za to vendar ni vedno treba, da je v naši sredi kak Vilhar ali Alešovec kot nekda. Poglejmo naše sosede v Zagorju, koliko so pred nami! Torej popravimo, kar smo zamudili. — Dne 25. t. m. se vrše znova občinske volitve, katere je vlada po prvem izidu razveljavila na pritožbo ene stranke. — Dne 13. t. m. so nas posetili člani slov. dež. gledišča v Ljubljani, vračajoč se iz Hrvatske in Dalmacije. Kako da so se domačinom prikupili pri svojem prvem dohodu, nam kaže to, da se je tudi pri letošnjem obisku pri predstavi nabralo precej občinstva. Kaj bi hvalil dično ljubljansko družbo, ko jo vendar že vsak sam dobro pozna in visoko ceni. Želimo le, da bi ta obisk ne bil poslednji.

Novice.

Poštni vest. C. kr. poštar g. Friderik Lah na Rakeku je imenovan za poštarja v Tolmin, gosp. Ivan Ulepič iz Il. Bistrice za Rakek, gospa Zofija Valenčič iz Starega trga pri Rakeku za Il. Bistrico. Pomožni poštni slugi Anton Žele in Fran Čelhar v Št. Petru sta imenovana za definitivna. Poštni pomožni uradnik Viktor Vadrnou je imenovan za c. kr. poštarja v Starem trgu pri Rakeku.

Županom je bil izvoljen za občino Vojske g. Ivan Lapajne, svetovalcema pa Valentin Likar in Andrej Čar, vsi iz Vojskega.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni priredi dne 6. avgusta, oziroma 13. avgusta (v slučaju neugodnega vremena) popoldanski pešizlet na Ravberkomando združen z javno telovadbo, pri koji nastopi

dorast ter vrsta starejših telovadcev na orodju. Sodeluje „Postojnska godba“. Slavno občinstvo se najljubše vabi k udeležbi. Na zdar!

Premeščena je gđc. Ana Gerstenmayer učiteljica v Št. Vidu pri Zatičini v Cerknico.

Iz trgovskih krogov. „Sl. N.“ piše nekako takole: Nekako pred dvema letoma se je prevstrojila postava, tikajoča se zapiranja prodajalnic ob nedeljah in praznikih. Dočim se ob nedeljah in praznikih v Ljubljani prodajalne ob 10. uri predpoludne zapro (največ jih sploh odprtih ni, op. stavca) so v Idriji odprte do 1. ure in v starodavnemu mestu Ložu pa kar do podvečera. Tudi v posameznih vaseh je velika razlika. Recimo v Trnovem. Bistrica, ki je komaj strel oddaljena od Trnovega, zapirajo prodajalne ob 2. pop.; v Trnovem pa so skoraj do 5. odprte. Te razmere kriče po ureditvi! Želja trgovcev je, naj bi se po celi deželi prodajalne točno opoldne zapirale. Kdor dobro pozna trgovske razmere na deželi, nam bode rad pritrdil, da i trgovski uslužbenci krvavo zaslužijo vsaj pol dneva počitka v tednu.

Umrila je v Mokronogu 23letna gospodična Marija Dev, hčerka bivšega postojnskega odvetnika.

Požar. Dne 12. t. m. po noči je nastal v hiši posestnika Pavla Jernejčiča na Uncu ogenj. Najprvi je zapazil ogenj Janez Medved četovodja 17. pešpolka, ki je sedaj na Uncu nastanjen. Neumornemu delovanju vojakov in vaščanov, kakor tudi delovanju požarnih bramb iz Unca in Rakeka se je zahvaliti, da je bilo mogoče ogenj na Jernejčičevo hišo omejiti. Ker je primanjkovalo vode, bila je cela vas v veliki nevarnosti. Jernejčiču je pogorela hiša z opravo, orodjem in krmo do tal. Škoda znaša 2500 K, zavarovalnina pa 1000 K. Ogenj je najbrže na ta način nastal, da so se drva, katera so na ognjišču sušili, vnela; kajti najprvo je v kuhinji gorelo in kmalu je bila cela s slamo krita streha v ognju. Vsa čast gre moštvu in gg. častnikom 17. pešpolka, ki so ves čas z največjo vztrajnostjo pri gašenju sodelovali. Prostak Ivan Miklavčič se je pri gašenju precej močno na obrazu poškodoval.

Ulom. Trije moški so vlomili te dni v cerkev v Begunjah, v cerkev v Dobecu in v kapelico v Seločku. Ukrali so 4 K gotovega denarja, jeden zastor, del moštrance in še nekaj drugih reči.

Strela je udarila dne 3. t. m. ob 5. uri popoldne v hlev kajžarja Andreja Slabe v Ledinah in težko poškodovala dve kravi vredni 480 K. Ker je pretila nevarnost, da obe kravi pogineti, ju je posestnik zaklal ter se ognil tako še večje škode. — Dne 12. t. m. je treščilo v hlev posestnice Helene Škrli v Begunjah. Strela je omamila vojaka, ki je na hlevu spal, ter ubila v hlevu jednega konja, ki je bil last posestnika Janeza Šviglja iz Kožljeka. Vnelo se je tudi podstrešje, ali vojaštvo je udušilo ogenj takoj. Škoda po ognju je neznatna. — Dne 12. t. m. je treščilo v hlev posestnika Josipa Kalina v Terševju št. 3, občina Podkraj. Strela je ubila konja vrednega 200 K. Druga živina je ostala nepoškodovana. — Dne 14. t. m. je udarila strela v

slamokrito hišo posestnika Tomaža Pišlarja iz Ravne, občina Žiri. Nastali ogenj je upepelil hišo in hlev. Škoda znaša 4000 K; posestnik ni bil zavarovan.

Pobegnil je 37letni prisiljenec Josip Bergoč iz Št. Petra od dela v Vegovih ulicah v Ljubljani.

Kazenska naredba proti nedospelim in mladim osebam. Ministrstvo pravosodja je izdalo 31. maja naredbo, s katero se spremene nekatere določbe kazenskega prava z ozirom na zasledovanje nedospelih in mladih zločincev. Po doslej veljavnih določbah se more kaznovati vsaka oseba po dovršenem desetem letu. Odslej naprej se more otrok desetih do štirinajstih let pozvati pred sodišče samo v spremstvu očeta ali pa jeroba. Oče ali jerob ima pravo vložiti lastne predloge v prilog nedospelumu. Ako postavni zastopnik ne more pred sodišče, mora sodišče imenovati nedospelumu kuratorja ali pa zagovornika. Zagovornik se ima izbrati izmed advokatov ali sodnikov pripadajočega sodnega okrožja.

Nesramnost! „Učiteljski Tovariš“ piše: „Nesramnost klerikalcev je velikanska! Vedno sramote šolo in učiteljstvo, a sedaj mu usiljujejo svoje tiskovine. Kakor znano, so kupili klerikalci Šebrovo tiskarno v Postojni. Sedaj pa pošilja ta klerikalna tiskarna krajnim šolskim svetom naročilni list, kjer ponuja svoje slabe in ničvredne šolske tiskovine. Učiteljstvo mora uporabiti ves svoj vpliv, da ne naroči v klerikalni postojnski tiskarni niti za 1 h vrednosti.“

Prosveta.

Prešernov spomenik se odkrije dne 10. septembra t. l. K tej svečanosti so povabljeni vsi Slovenci. Med drugim so se poslala vabila, da se udeleže odkritja, tudi mestnim občinskim svetom v Zagrebu, Belgradu, Sofiji, Cetinju, Pragi, Krakovu, Lvovu, Moskvi in Petrogradu. Natančen spored svečanosti se priobči v kratkem.

Za prostost šole. V Taboru se je vršil velik shod učiteljev in prijateljev šole. Sprejela se je ta le resolucija: „Na ljudskem shodu v Taboru dne 4. junija 1905 zbrano občinstvo protestuje proti nameravanemu potrjenju nove osnove šolskega in poučnega reda brez prejšnjega posvetovanja z najširšimi krogi občinstva, zlasti pa z organizacijami učiteljstva. Reforma šolskega in učnega reda je potrebna, toda ne dopuščamo, da bi bil novi šolski red slabši od starega. Zlasti zahtevamo: 1. Šola in pouk bodita svobodna. 2. Šola bodi popolnoma nekonfesijonelna. 3. Učiteljstvo bodi v društvenem življenju popolnoma neodvisno. 4. Disciplinarne preiskave in nadzorstvo naj se poverijo osebam, ki jih izvoli učiteljstvo samo. 5. Učiti je treba več v šoli, zato se mora šolska doba razširiti. 6. Pouk in učna sredstva so brezplačna. 7. Siromašni otroci se hranijo brezplačno. 8. Delo otrok se prepove.“

Češki trgovci na poučnem potovanju. Te dni se mude mladi češki trgovci na slovenskem ozemlju. V Ljubljani jim je priredilo trgovsko društvo „Merkur“

prijateljski večer, na katerem se je spregovorilo več besed. Goste je pozdravil gospod Lenarčič, predsednik trgovske zbornice. Ostali govorniki so poudarjali potrebo, da se spoznavamo in zbližujemo na gospodarskem polju. Gostom na čast je igrala ljubljanska mestna godba skoro same češke skladbe. Izletniki gredo preko Postojne, Idrije in Trsta v Dalmacijo.

Različni proračuni. Za leto 1905. iznaša proračun ministrstva za pouk v Avstriji 84,985.718 K; od te vsote spada na ljudsko šolo in učiteljišča 5,828.845. Za vojaštvo je naznačenih 337,645.000. Kako veličastno razmerje.

Vojna in šolstvo. Bitka pri Tsušimi je stala Rusijo skoro 200 milijonov rubljev. Da se je samo polovica te vsote potrošila za ljudsko šolstvo v Rusiji, kolika sreča bi bilo to za ruski narod!

Proti kajenju. Češki dež. šolski svet je izdal sledečo naredbo. 1. Kajenje se ima učencem ljudskih in meščanskih šol najstrožje prepovedati in kjer se nahajajo v teh šolah šolski redi, se ima ta prepoved v njih omeniti. 2. Učiteljstvo se poziva, da bi poučevalo mladino o škodljivosti kajenja pri vsaki priložnosti. 3. Mestni šolski sveti se pozivajo, da podpirajo učitelje pri boju proti kajenju. 4. V šolskih prostorih se kajenje izključno prepoveduje. Samo v privatnih stanovanjih se sme kaditi. 5. Mestni in okrajni šolski sveti se vabijo, da dejstvujejo na ona društva, ki vpri-
zarjajo javna predavanja, da se pobrigajo i za to stvar.

Dar ameriškega milijonarja Rockefellerja. Znani milijonar John D. Rockefeller je baje podaril ameriški učni upravi za povzdigo višjega šolstva deset milijonov dolarjev.

Narodno gospodarstvo.

Uspehi mlekarske zveze. O mlekarški zvezi v Bergu na Nemškem poročajo, da se je ustanovila leta 1899 in sicer zato, ker se je tamkaj mleko plačevalo poleti le po 10 in pozimi po 11 pfenigov (10 vinarjev = 12 pfenigov) in ker so hoteli na ta način zvišati mlečne cene. Takoj po ustanovitvi „Zveze“ so zahtevali 12, oziroma 13 pfenigov. Trgovci so se sicer branili, a polagoma so uvideli, da je „Zveza“ velikanska moč, kateri se ni možno ustavljati. „Zveza“ pa je kmalu dosegla, da se je mleko splošno tako drago plačevalo in ne morda samo zadružnikom. Nove uspehe je dosegla „Zveza“ leta 1904. Vsled zelo suhega poletja in vsled tega pomanjkanja krme je prepovedala proti kazni 50 mark (60 kron) dajati v mesto Elberfeld in Barmen pod 14 in v Remscheid pod 13 vinarjev. Tudi s tem podraženjem so imeli veliko uspehov. Razvidno je torej, kako velikega pomena je lahko krepka in delavna mlekarška zveza.

Kaj storiti v nesrečnih slučajih? Vsak posestnik, ki je zadet od toče, ognja, povodnji, žitne polege, suše, mokrote, mišje nadloge, ima pravico, da se mu odpiše ali pa celo opusti davek. Treba mu je

samo naznaniti nesrečo na glavarstvo ter poprositi, da škodo kmalu ceni. Ako bi glavarstvo ne hotelo poslati cenilcev ali delalo sploh kake težkoče, naj vsakdo to takoj naznani uredništvu „Notranjca“. — Druga pomoč, ki jo lahko od omenjenih stvari oškodovani kmet dobi, je državna podpora. Prošnja za državno podporo se tudi naslovi in pošlje na okrajno glavarstvo. Omenjenih dveh pomoči se najbolj poslužujejo ljudje iz mest in trgov, kmet pa, ki bi bil tudi potreben, pa se ne briga za podporo. Mnogi menda ničesar ne store, ker ne vedo, kaj jim je ukreniti. Štejemo si v svojo dolžnost, da spomnimo kmete na to, kako se je v slučaju nesreče brigati za pomoč, pozivljamo pa rojake, da se teh sredstev tudi v resnici poslužujejo!

Kako naznaniti škodo? Da se davki odpišejo, mora naznaniti dotični posestnik ali pa njegov zastopnik škodo c. kr. okrajnemu glavarstvu (davčni oddelek) ustmeno ali še boljše pismeno, ter prositi obenem za odpis. Lahko prosi več posestnikov skupno ali pa tudi župan za celo občino ali del nje. Prosimi je v teku osmih dni, ko se je škoda zapazila. Po tem roku se izgubi pravico za odpis davkov. Zato je dobro, da se pošljejo pismene prošnje s priporočeno (rekomandirano) pošto, ker dobimo s tem potrdilo, kedaj smo prošnjo oddali. Skupno naznanilo in prošnjo napravijo posestniki prilično tako-le: C. kr. okrajnemu glavarstvu (davčni oddelek) v Dne pobila nam je toča vinograde, polja, vrtove in travnike nahajajoče se v katastralni občini in je pridelke skoraj popolnoma uničila. To naznanjamo pravočasno in prosimo za določitev škode in primernega odpisa zemljarine.

(Kraj in dan.)

(Podpisi.)

Komisija. Škodo določi posebna komisija, ki jo sestavi okrajno glavarstvo in obstoji iz 5 udov: odposlanca finančne oblasti, ki vodi komisijo, iz dveh zvedenih zaupnikov, ki jih določi na predlog občinskega predstojništva deželna finančna oblast, oziroma okrajno glavarstvo med občani in iz dveh članov občinskega zastopstva, ki jih določi vodja komisije samo radi informacije. Oškodovanec se tudi lahko vdeleži komisije in ako se čuti po komisijskem izreku obtežen, mora svoje težnje komisiji naznaniti, katera o njih takoj odloča. Kadar sta zvedenca zaupnika različnih misli, odloči vodja komisije. Komisija mora pregledati škodo na mestu in sicer ob času, ko se zamore poškodba popolnoma določiti. Člani te komisije ne morejo zahtevati plačila za trud. Če pride škoda neposredno predno se pridelek pobere in se je bati, da ne bo mogla komisija o pravem času določiti te škode, ker se pridelki med tem spravijo, mora župan, kateri pokliče še dva občana in dva zaupanja vredna posestnika iz dveh sosednih občin natanko preceniti škodo na posameznih parcelah. K temu delu mora povabiti tudi oškodovane posestnike. O škodi se napravi zapisnik, ki ga podpišejo vsi navzoči. Ta se odpošlje nato nemudoma okrajnemu glavarstvu s prošnjo za popust davka vred.

Gledé natančnosti te cenitve se vladna komisija lahko pozneje prepriča.

Voda in mlečnost krav. Neki zdravnik je s poskusi dokazal, da zdrava pitna voda, ki teče po vodovodnih ceveh, veliko bolj pospešuje mlečnost krav kakor trda studenčnica. Izbral je namreč dve kravi, ki sta imeli primeroma najbolj stalno mleko. Obe sta bili 14 dni po teletu. Napajali so jih iz vodovoda. Dajale sta pri tem 40 litrov mleka na dan. Nato so jih ob isti krmi napajali 14 dni s studenčnico. In glej! Prve tri dni sta kravi še ostale pri 40 litrih, četrty dan so ga dale 39 litrov in črez 14 dni celo le 38 litrov. Sedaj so jih jeli zopet napajati z vodo iz vodovoda. Mleka je bilo odslej vedno 40 litrov, včasih tudi 41. Na ta način je zdravnik dokazal, da daje krava ob dobri pitni vodi najmanj pol litra mleka na dan več. Pri 20 litrih mleka na dan se to sicer ne zdi bogve kako veliko, a je vendar, posebno pri večjem številu krav, upoštevanja vredno.

Kokoši brez petelina znesejo ravno toliko jajec. Poskusi so se celo pokazali, da so kokoši brez petelina znesle 20 do 30 odstotkov jajec več, kot one ki so imele petelina. Poleg tega pa se neoplodena jajca, osobito poleti, veliko boljše drže, kot oplodena. Razume se, da je za jajca za valenje petelin neobhodno potreben.

Za koliko kokoši zadostuje en petelin? Nemški perutninarski list piše: „Navadno se svetuje, da naj se da petelinu 12—13 kokoši. Zdi se nam, da te trditve niso popolnoma neovrgljive in da je mnogo boljše, ako se da petelinu veliko več kokoši. Enkratno spolno občevanje petelina zadostuje za 3—4 jajca. Tri do štiri dni nato je vsako nadaljno občevanje odveč, morda celo škodljivo, ako ga petelin pri isti kokoši večkrat ponavlja, ker se kokoš preveč razburi. Dokazano je, da zadostujejo za 100 kokoši 4 petelini. Znan nam je slučaj, da ima nekdo za 38—40 kokoši samo enega petelina in vender dobiva vrlo dobro oplemenjena jajca, ki jih kupci posebno radi naročajo. Nekoč je na dvorcu izmed dveh petelinov eden poginil in je drugi podedoval ostale kokoši, tako, da jih je imel skupaj 65. Njegov gospodar je trdil, da ni imel še nikoli tako krasnih uspehov z jajci kot tedaj. Štiri kloče so ležale istočasno na njih. Niti eno se ni pokvarilo. Izlegla pa so se piščeta močna, kot si jih sploh misliti moremo“. Gotovo bi v tem oziru tudi Notranjci lahko še marsikaj zanimivega povedali. Veseli nas, ako bi nam rojaki sporočali svoje izkušnje in naziranja.

Ruska živinoreja je zelo važen del poljedelstva in je sploh važna za gospodarske in socialne razmere ruskega kmetskega prebivalstva, ki šteje skupaj 112 in pol milijona duš. Važna je ruska živinoreja po svoji delavni sili, živi s svojimi produkti prebivalstvo in mu poleg hrane daje tudi obleko. Pomenljiva je na Ruskem konjereja. Kônj je v evropski Rusiji 20 milijonov, na celém Ruskem 26 milijonov. V evropski Rusiji pride na 100 prebivalcev 22 konj, v sibirskih stepah pa 80!

Na Ruskem je 38 državnih in 1280 zasebnih žrebčarn. Govedoreja cvete zlasti v obmejnih pokrajinah, v srednji Rusiji ni zelo razvita. Najboljša je govedoreja na ruskem Poljskem in v baltskih pokrajinah. Tam tudi cvete vzorno mlekarstvo. V celém je na Ruskem goveje živine okoli 32 milijonov. Na sto prebivalcev pride v evropski Rusiji 30 kosov goved, v Sibiriji 70 kosov, v zabajkalskih pokrajinah celo 150 kosov, kar kaže, kako malo so obljudene te pokrajine. Število ovac znaša 70 milijonov. Njih reja donša 120 milijonov rubljev. Prešičev je 73 milijonov. Reja koza je omejena na gorske pašnike. Njih število znaša v celém samo 2 milijona. K ruski živinoreji se prišteva tudi reja severnih jelenov, katerih je tri četrt milijona. Tudi veljblodi se rede na Ruskem; njih reja je razširjena po jugovzhodnih pokrajinah in za Bajkalskim jezerom. Veljblodov je na Ruskem 1¼ milijona. Na Krimu in na Kavkazu se rede mezgi, v sibirskih tundrah pa severni psi, katerih je 60.000. Živinoreja je na Ruskem večinoma še na prav nizki stopinji. Živina se pušča vedno na paši in kadar ni paše, pogine mnogo živine od lakote. Tudi kužne bolezni pogosto razsajajo. Najboljša na celém Ruskem je živinoreja v Sibiriji, odkoder se tudi izvaža največ masla.

Zoper gosenice. Prijatelj cvetlic in posestnik vrta je opazil, da je bilo zelje, ki je bilo blizu vaporence, brez gosenic. Takoj si je mislil, da bi utegnilo vapno to provzročevati. Potresel je radi tega bolj oddaljena, od gosenic že hudo objedena peresa, z vapnenim praškom. V treh dneh ni bilo na zelju nobene gosenice več! Ker vapno ne škoduje zelju in ker z deževnico ali z navadno vodo mešamo še celo gnoji, je vredno, da se ž njim tudi pri nas poskusi.

Poziv.

Z nekim neprijetnim čutom se vračajo letos slovanski sosebno slovenski dijaki v domovino. Bojijo se, da jim bo začeni s prihodnjim zimskim tečajem že itak siromašno življenje v tujem vseučiliškem mestu še bolj otežkočeno, da ostanejo sosebno v slučaju bolezni osamljeni in zapuščeni, kajti oni zavod, ki pri-skoči slov. dijaku na pomoč v skrajni sili, ki ga podpira in neguje, kadar se mu približa največja sovražnica — bolezen, propada ter bo v prihodnjem letu ustavil svoje humanitarno delovanje — ker mu manjka podpor. »Bolniško društvo za slovanske visokošolce v Gradcu« se je ustanovilo v začetku z. t. 1896/97 z namenom, da preskrbuje svojim članom v slučaju bolezni brezplačno zdravnika, zdravila in po potrebi bolniško oskrb, siromašnim dijakom v slučaju smrti tudi brezplačen dostojen pogreb. To nalogo je »bolniško društvo« zvesto izvrševalo. Dobilo si je najznamenitejših medicinskih strokovnjakov, ki večinoma brezplačno opravljajo službo društvenih zdravnikov, sklenilo je pogodbe z lekarnami ter pridobilo olajšav na »splošni bolnici«. Na stotine slovanskih dijakov je že vživalo udobnosti, katere nudi »bolniško društvo« svojim članom, marsikateremu je ohranilo zdravje ter ga obvarovalo bednega bolnega življenja in nekaterim nesrečnim je tudi pripravilo dostojno zadnjo posteljo v tuji zemlji. — Ni se toraj čuditi, da je izdalo »bolniško društvo«, ki šteje med svojimi člani dobrih 50%. Slovencev v 8 letih svojega ohstanka skoraj K 8500 v svoje namene, vsota, katera vsako leto neprimerno raste, tako da je bolniško društvo letos

n. pr. plačalo samih bolniških stroškov okoli K 900— in približno ravnotako visoko svoto v lekarnah. Rastočim izdajam pa ne odgovarjajo podpore. O prvih potih svojega obstanka je društvo prejelo precej podpor, različni dobrotniki, predvsem slovenske posojilnice, so mu pomagali pripraviti kapital — a te podpore so z malimi častnimi izjemami izostale in danes je društvo navezano na članarino svojih 120 članov (po 3 K na semester) in pa na pičlo glavnico, ki se je baš letos tako skrčila, da bo preostalo začetkom prihodnjega leta borih 600—700 K, s katero svoto pa društvo nikakor ne more naprej poslovati.

Zato se obračajo slovenski akademiki v Gradcu do svojih prijateljev in dobrotnikov, obračajo se do vseh onih, ki so skusili in poznajo bedo in neznosni položaj bolnega dijaka, obračajo se tudi do onih, ki so nekaj kot člani »boln. društva« vživali njega udobnosti in dobrote z **nujno prošnjo, da z denarnimi prispevki rešijo ta velepomembni zavod propada ter mu opomorejo, da lahko i za naprej deluje v prospeh in blagor slovenskega dijaštva v Gradcu!**

V imenu slovenskih graških akademikov:

phil. Albert Kramer
Trbovlje.

phil. Franc Kotnik
Gaštanj (Gutenstein, Koroško).

Za kratek čas.

Vesten stražnik. Vojak, ki je moral stražiti kanon, zapusti ter ga gre v bližnjo krčmo. — „Čemu si šel z mesta?“ zagrmí nanj stotnik, ki slučajno tudi sedi v oni krčmi. „Gospod stotnik!“ odgovori vojak, „poskušal sem kanon vzdigniti; dva moža ga ne spravita z mesta, če pa jih pride več, tedaj ga itak ne ubranim! Čemu bi torej še stal tamkaj?“

Ali kadiš? Stotnik novemu strežniku. „Ali kadiš?“ Strežnik: „Kadim, gospod stotnik!“ — Stotnik: Dobro! Torej bom smodke zaklepal!“

Zbirka starega denarja. Dijak piše očetu: Ljubi oče! Pošljite mi 40 kron, da si nakupim nekaj redkih starih denarjev, ker namerjam napraviti veliko zbirko denarja iz starih časov. Vaš sin Potratovič. Oče odpiše sinu: Ljubi sin! Da bi si ti napravil zbirko denarja, zdi se mi prav tako, kakor bi si naš Sultan napravil zbirko mesenih klobas!

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

Mala oznanila.

Dijak iz nižjega razreda srednje šole se sprejme na stanovanje in hrano pri učiteljski rodbini v Ljubljani. Mesečna plača 50 K. Več se izve pri upravištvu »Notranjca«.

Dimnikarskega učenca sprejme Ivan Kolar, dimnikarski mojster v Postojni.

Lovski pes prepeličar rujavograhast je pritekel za vozom iz Goč do Postojne in je sedaj pri gosp. Ludoviku Ditrichu v Postojni, kjer naj se njega lastnik oglasi.

Blagajničarko z lepo pisavo, ki mora biti tudi izurjena prodajalka, iščem za svojo veliko trgovino z mešanim blagom. Anton Ditrich.

Aparat za petrolej, še malo rabljen, kakor tudi bank (pudel), police in predali za prodajalno so naprodaj pri Alojziju Domicelj v Zagorju na Pivki.

Nakovalo v dobrem stanu je naprodaj po nizki ceni pri Josipu Paternost v Postojni.

Dobro ohranjen voz „brek“ ima po nizki ceni na prodaj Matija Zafred v Št. Petru št. 56.

Izvrstno naravno brinjevo olje, pristni brinjevec in slivovko ima na prodaj in pošilja na zahtevo vzorce Štefan Pivk, Predgrize, p. Črničrh nad Idrijo.

Lična kmetska hiša v Orehku pri Postojni se pod ugodnimi pogoji proda. Hiša stoji v sredi vasi in se lahko porabi za trgovino, kakor tudi za gostilniški obrt. Več o tem pove Jožef Dekleva v Orehku h. št. 7.

Enonadstropna hiša v Postojni na prodaj. Hiša v kateri je tudi vodovod obstoji iz 6 sob, 2 kuhinj, 2 hramov in perilne kuhinje. Poleg hiše je lep vrt. Natančneje pojasnila daje Jakob Jež v Strmici pri Postojni.

Učenca, kateri bi imel veselje do soboslikarske in pleskarske obrti sprejme takoj Ivan Zwölf, sobni slikar in pleskar v Postojni št. 73.

Notranjci, rabite narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

E 134/5,
3.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju ljudske posojilnice v Ljubljani zastopana po g. dru. Ivanu Šušteršiču bode dne

31. avgusta 1905

dopoldne ob 9. uri pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6 dražba zemljišča vl. št. 210 k. o. Nadanjeselo, obstoječega iz gozda, vinograda in travnika.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi je določena vrednost 1200 K.

Najmanjši ponudek znaša 800 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbi, je oglašiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljaviti glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodniji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnija v Postojni, oddelek III., dne 6. julija 1905.

P. n.Podpisani si usojam cenj. občinstvu
priporočati svoj higienično urejeni**„brivski salon“**Moja naloga bode vedno p. n. občinstvu ustrezati
v vsakem oziru, s točno in skrbno postrežbo.Za blagohotni obisk se vže naprej zahvaljujoč,
bilježim

z velespoštovanjem

Josip Roščal brivec in lasničar
v Postojni

Oreškova hiša št. 76.

Zarezano strešno opeko (Falz) navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak
in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi**Karol Jelovšek**

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

JOSIP TOMŠIČvinski trgovec, gostilničar in posestnik
v Ilirski Bistricipriporoča p. n. kupcem in gostom svoja
priznana dobra pristna istrska namizna
in buteljna vina (refoško, muškat itd.)

V gostilni dobra kuhinja in nizke cene.

40 %manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri briz-
galnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža,
odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja
in tvorničarja**R. A. SMEKALA**

iz Smihova. •• Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno- in dvomlazno 30 do 35 m mlaza.
Skladišče vseh gasilnih potrebščin in gospodarskih strojev itd.**Tudi na obroke.**

S spoštovanjem

podružnica R. A. Smekal.

1872**F. KUTTIN, Postojna****1905**

trgovina z špecerijskim, kolonijalnim in mešanim blagom na debelo in drobno.

Prodaja železnine: žice, žeblice, pocinjene in železne pločevine, raznih svetilk.

Zaloga Portland- in Roman-cementa ter asfalta za odpravo vlage v zidovih.

Rum, zdravilni konjak (Camis & Stock), pristna domača slivovka, ruski čaj ter raznega
žganja na debelo.Prodaja papirja, pisarniških potrebščin, raznovrstnih razglednic, črnila, raznih
mešičkov in papirja za svalčice kakor: »Abadie«, »Le Delice«, »Le Griffon«, »Club« itd.

Zaloga živinske soli in denat. špirita za mizarje.

Raznih čopičev, lepa, oljnatih barv, firneža. Razne sladčice. Raznovrstne gobe
za šole in pranje vozov. Samoprodaja znakov za gozdne in poljske čuvaje.

Leseni klini in druge potrebščine za čevljarje. Rudninske vode.

Prodaja bencina in postaja bencina za motorne vozove in kolesa.

Ilirske testenine. Razna steklenina. Narodne vžigalice, narodni kolek.

Točna in solidna postrežba, najnižje cene.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Ivan Zwölf

sobni slikar in pleskar

== v Postojni.

Prodaja barv, firneža, laka, čopičev i. t. d.

Priporoča se slav. občinstvu za naročila v
njegovo stroko spadajočih del ter zagotavlja
——— točno in solidno postrežbo. ———

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.20, à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen, liter gld. — 70 do 1.20, **brinov cvet** liter gld. 1.50. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Usojam si slav. občinstvu naznanjati, da sem prevzel

R. Valenčičevo (Fadgučevo) gostilno v Trnovem

v najem in bom točil vedno najboljša istrska vina
ter postregel z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča
udani

Fr. Žnidaršič.

V Trnovem, 20. marca 1905.

Hôtel Grajžar

v Ljubljani, Dunajska cesta

—— se priporoča slavnemu občinstvu. ——

Izvrstna kuhinja.

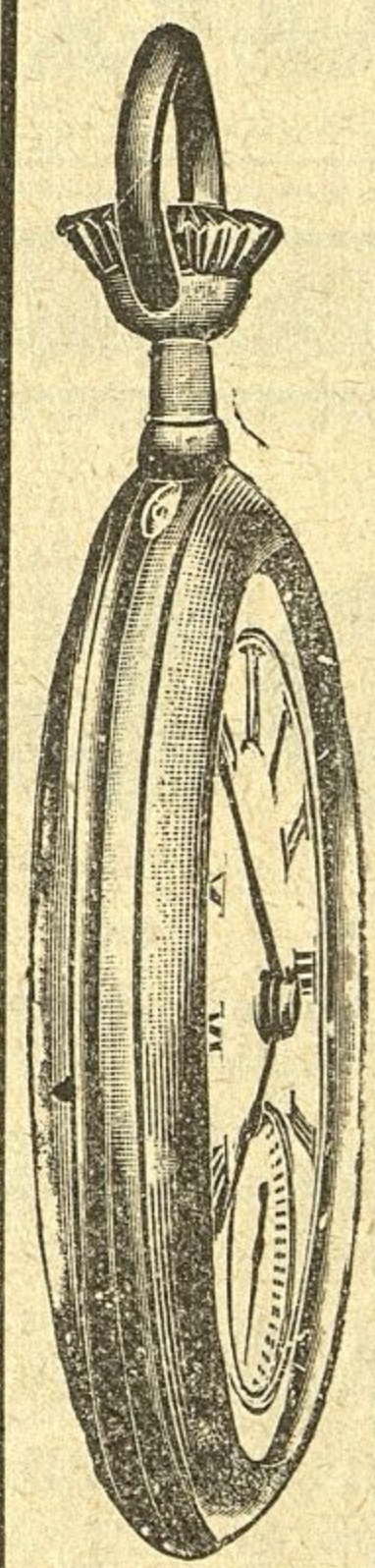
Pristna vina.

Vsaki dan sveže pivo.

Prenočišča.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. de Schiava.

Zahtevajte cenike zastoj ———
in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

== **U r a r** ==

in trgovec zlatnine in srebernine,
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Najnovejše moderno opremljeno
kopališče

tik hôtela.

Gostilniški vrt s
prijazno utico.

Hôtel TOMŠIČ
Dobro znani
Ustanovljen l. 1885. Ilir. Bistrica. Ustanovljen l. 1885.

Priporoča :

pristna vina in izborno
pivo.

Dobra kuhinja, zmerne cene.

Prenočišča

za p. n. gg. goste po nizki ceni.

Fr. Stupica

Ljubljana

== Marije Terezije cesta št. 1 ==

v Ančnikovi hiši poleg figovca

priporoča

Portland- in Roman-cement, železniške šine, traverse, storje, dratence, kovane cevke, ključavnice in okove, štedilnike in peči, pumpe za vodo, pocinjene, svinčene in asfaltirane cevi, nagrobne križe, kotle za klajo, kuhinjsko opremo, mrežo in bodečo žico za ograjo, mizarstvo in ključavničarsko orodje.

Velika zaloga

slamareznic, čistilnic, gepeljnov, mlatilnic, plugov, bran in samokolnic.

Šolske tiskovine

priporoča

— tiskarna —

J. Blasnika naslednikov

v Ljubljani.

o o o

Istotam izvršujejo se tudi

vsa druga tiskarska in litografska dela.

T. TOLLAZZI

Dol. Logatec

trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno.

Zaloga železnine: lita železna posoda, žage, pile, verige, žebli, žice, železna in pocinjena ploščevina, vlitli kotli, šine za kolesa, poljedeljsko orodje, vlitte peči itd.

Zaloga Portland- in Roman-cementa na debelo.

Trgovina s porcelanom in steklom: namizne posode, umivalne oprave, namizne viseče in stenske svetilke.

== **Rum, cognac, namizna vina.** ==

Razne rudninske vode, Rakocy, Emma-Quelle, Preblavska Radgonska in Rogaška.

Zaloga papirja, pisarniškega, šolskih zvezkov, svilnatega papirja, raznovrstnih razglednic itd.

Prodaja oljnatih in prstenih **barv**, firneža; laka čopičev, karbolineja, lepa za mizarje.

Trgovina s poljskim in vrtnim semenom in poljskimi pridelki. Raznovrstna vina, kakor istrijsko, dolenjsko, dalmatinsko, štajersko in vipavsko na debelo in drobno.

Izvozna pivovarna in sladnica

— v Senožečah —

priporoča priznано najboljša à la **Plzensko marcno** kakor tudi **eksportno pivo** v sodčkih in steklenicah po konkurenčnih cenah in zagotavlja najboljšo postrežbo.

➡ **Izvoz po vseh deželah.** ➡

Zaloge se nahajajo v Postojni, Planini, Bovcu, Cerknici, Logatcu, Št. Petru, Vipavi, Šturjah, Opčini, Proseku, Kozini, Podgradu, Rihenbergu i. t. d.

Glavna zaloga je v Trstu.

Anton Ditrich v Postojni

priporoča

svojo pekarijo in veliko trgovino mešanega blaga na debelo in drobno.

Opozarjam p. n. trgovce, da mi je omogočeno vsled nakupa večje množine blaga in ugodnih sklepov, **razna žita, moko** raznih prvih mlinov, vse **kolonijalno** in **drugo blago** vedno pod dnevno ceno ali vsaj po dnevni ceni, na debelo prodajati. — Nadalje dobijo p. n. **gostilničarji** iz moje bogate zaloge raznovrstno **steklo, porcelan** in vso **kuhinjsko opravo** po nižanih cenah. — Istotako opozarjam p. n. **rokodelce**, kakor **kovače, ključarje, kleparje, mizarje, zidarje** in **črevljarje** na vse **rokodelsko orodje** po izredno nizkih cenah, ter da dobijo na vse v njih stroko spadajoče blago primeren popust. — Priporočam razno fino **pecivo** in **sladčice**, fina pristna **namizna vina** v steklenicah, zdravilni **konjak**, fini **rum** in razne vrste **ruski čaj**. Raznovrstno **pristno žganje**. Pri večjem odjemu precej nižana cena. — Razna **rudninska voda** in **vrelci** kakor: **Radenska, Rogaška, Preblavska, Giesshübler, Rakoczy, Lajos** itd. Pri odjemu celega zaboja originalna cena.

Največja izber oljnatih in prstenih barv, čopičev, laka, kleja, lima, karbolineja in gipsa.

Šolski in pisarniški predmeti, najnovejše razglednice, kasete, svilnati papir itd.

— Okusna zbirka galanterijskega blaga za darila in raznovrstne igrače. —

Zastopstvo priznано najboljšega strešnega krila »Eternit« patent Hatschek in odej (plaht) sa vozove in konjsko opravo po tovarniških cenah.

Velika zaloga Portland & Roman-cementa na debelo po skrajno nizkih cenah ter vseh potrebščin za stavbe.

Prodaja rdeče soli in redilnega praška za živino.

— **Postrežba točna in vsestransko priznано solidna.** —

Trgovina z
usnjem.

IVAN SEUNIG

Trgovina z
usnjem.

LJUBLJANA, Stari trg 7.

Priporoča svojo dobro urejeno zalogo **podplatov**, enojnih, dvojnih in trojnih švicarskih **vachè. hemlok** (na podplatih) **waldivia, Australia, Croupons** raznih mark, **Vachè-Croupons** pristnih švicarskih podplatov, notranjih podplatov, **teletine, kravine** in **likanega usnja** kakor tudi **čohovine** (Pittling) lastnega izdelka. — **Lakirano, sedlarsko, jermenarsko, knji-goveško, jelenovo in kozje usnje.** — **Čevljarske potrebščine, kopita in vsako-**
vrstno orodje.

Vedno v zalogi: **Prava francoska teletina, Satine, Kid-usnje** in **irhovina** (Chevreaux), **ruska juhtovina, kože in golenice, ribji in goveji loj, ribja mast** in **degras za strojarje, laneno in rudninsko olje** ter **olje zoper prah.**

◆ ◆ ◆
Direktni uvoz.

◆ ◆ ◆
Kupuje in prodaja: **ježice, volno, ščetine, mezro in arovco.**

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

• posluje •

vsak petek od 9.—12. ure dopoldan.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

☞ **Daje posojila po 6%** ☞

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

— ○ ○ ○ —

Promet leta 1904 znaša **1,030.010 K 11 v.**

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob družih delavnikih.

Izhaja dvakrat na mesec. Velja po pošti prejeman za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — **Naznanila** se računajo za celo stran 25 K, za pol strani 15 K, za četrt strani 8 K, za osminko strani 4 K. **Mala oznanila** po 20 vin. od petit-vrste. Ako se inserati večkrat tiskajo, ceneje. — Uredništvo in upravnštvo se nahaja v **Postojni hišna št. 256.** — Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo.